

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 0322262/3/4. תאריך: 136 • מען מברקים: "עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסף ינאי • עורכת-בנות: יוסף שנון • עורכת ביתוב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפירי וענת פרגוסמי • כתב בכיר: יוסף היימן • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרונאי • המו"ל: "העולם הזה" בע"מ • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן-אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גרופות צינקוגרפיה "כספי" בע"מ.

קראו קרי

פחה"ה, וה"צניעות" בעצמם. יש לכך חשיבות ציבורית. הפירסום במיקרה זה אינו רק בחזקת זכות, אלא גם חובה. הדבר נוגע, אגב, להצעת-החוק שנויה עדה, כביכול, "להגנת הפרטיות", המו-

עדיין לא הספקתי לקרוא את סיפורו של יצחק רפאל. אך מן הידיעות המוקדמות, שפורסמו בעיתונות, נראה כי הוא מקדיש כמה וכמה קטעים לשבועון זה. ואכן, העולם הזה טיפל בענייניו של רפאל פעמים רבות.

בעיני היה רפאל תמיד דמות מעניינת, רבת-סתירות. לא היה ספק בכישרונותיו. הוא איש פיקה, מהיר-תפיסה, בעל כושר דיבור מופלג. הוא יכול היה להרחיק לכת, אך היה בו משהו שחסם את דרכו לפניו. הוא היה "האויב הגרוע ביותר של עצמו". פסיכולוג היה אומר: היה בו יצר של הרס עצמי. בכל פעם, כשהיה נדמה כי הוא מועמד לתפקיד בכיר במדינה, קרה משהו שהרס את סיכוייו. ותמיד היה הוא אשם בכך בעצמו.

גפרורים במועדון-לילה

את הכתבה הגדולה ביותר שלנו על יצחק רפאל פירסמנו באוגוסט 1956 (העולם הזה 982). במרכז עמדה תמונה מיוחדת-במיוחד: הפיסת-גפרורים של מר עדן-הלילה הפאריסאי לידו, המפורסם ביותר מופעיו הארוטיים. במועדון זה — כמו במועדונים פאריסאיים אחרים — רגילים צלמי-המקום לצלם את הלוקחות, לפתח את התמונות במהירות, להעתיקן על חפצי-סות-גפרורים ולמכור אותן ללקוחות כמזכרות.

נדמה לי ששום דבר לא הניק לקאריירה של רפאל כמו חפיסה זו. כאשר עסקן פוליטי סתם מבקר במר-עדן-לילה יקר ושותל-מין כמו לידו, בשדרת שאנד-אליוה, אין בכך כל עניין מיוחד. איש איש וטעמו. אבל כאשר מדובר במנהיג של המפד"ל, העניין שונה.

זכרונני ששאלתי לאחר מכן פעמים רבות, מדוע פירסמנו תמונה זו. תשובתי היתה או, כמו היום: בעניינים אישיים, אין דין העסקן הדתי כדני כל עסקן אחר. אם פלוגי מחזיק פילגש, זה עניינינו, כל עוד אין בכך פגיעה בביטחון המדינה (למשל, שר-ביטחון המנהל את ענייני-הביטחון של המדינה מחדר-המיינות של צעירה מפוקפקת) או בסידורי-שילטון תקינים (למשל, אם שר מחזיק פילגש על חשבון המדינה, כשהוא משבץ אותה בתפקיד בכיר במשרדו).

לא כן המצב לגבי אישיות דתית. כי המיפלות הדתיות מנסות לכפות על כור לנו אורחות-חיים שאיננו רוצים בהם. הן משתמשות בכוחן הפרלמנטרי ובמיקומן במפה הפוליטית כדי לשעבד את הני-האישות שלנו לשיפוט הרבני ולהלכה היהודית, להצר את צעדינו בשבתות ובחגים, לכפות עלינו מינהגים-איכלה מסויימים, ועוד ועוד. כל זה נעשה בשם "טוהר המישפחה" ושאר אידיאלים "יפים" שהעסיקנים הדתיים מהללים ומשבחים אותם עד בוש. כאשר מסתבר כי עסקנים דתיים אלה רחוקים מלשמור על "טוהר המיש-

נחת עתה על שולחן ועדת-החוקה-החוק ומישפט של הכנסת. בראש הוועדה הזאת עומד דויד גלאס. תלמידו של רפאל שהשתתף בהדחתו. מטרת החוק היא למנוע פירסומים כאלה על אנשי-ציבור, באיטלה של הגנה על "האיש הקטן".

"יבוא הבלקאן" וייקוד אפיים

הכבוד סיפרו של רפאל, קראתי הי שבוע מחדש את אותה כתבת-ענק משנת 1956, שהשתרעה על פני חמישה עמודים — שטח רב מאוד, אם לוקחים בחשבון כן כי בימים ההם הכלי הגיליון רק 20 עמודים (ועלה 400 פרטה — כלומר, ארבע אגורות חדשות). היתה זאת כתבת-תחקירה היכולה לשמש גם כיום נושא לשיעור בבית-ספר לעיתונות. היא סיקרה כל שלב בשלב בדרך-חייו של רפאל, מאז היותו צעיר בקן תנועת "השומר הדתי" בקהילת סאסוב בגאליציה (שמו היה אז יצחק וורפל) ועד למעמדו באותם הימים.

בין השאר מתוארת בכתבה פרשת ה"בחירות בוועד-הקהילה הירושלמי, לפני קום המדינה. אותן בחירות בוטלו מפאת חשד של זיופים, והחשוד העיקרי היה יצחק רפאל. בהיודע הפרשה כתב נתן אלתרמן שיר שבו אמר, בלי להזכיר שמות: "הוא ילמד, כאמור, ויגבר וימריא / והיה כי ניתן לו לפרוש כנפיים / הוא

יבנה לכולנו הווי ציבורי / שיבוא הבלי קאן וייקוד אפיים!" היו אלה דברי-גבואה ממש. אולי יותר מכל אדם היה יצחק רפאל סמל למישטר החדש, שקם במדינה עם היווסדה. הוא היה הטיפוס המובהק של העסקן הישראלי החדש, המצליח, המשגשג על חשבון העם. כי לא היה אדם במדינה שהצליח להשמיע מליצות ציוניות רמות יותר, ולנצל באותה שעה את מעמדו כדי לחייב חיי-מותרות מהגנים יותר. הוא דיבר גבוהה-גבוהה על הגאולה והתקומה, בעוד שבילה חלק ניכר מחייו במסעות בעולם, בכתיימלון ובמועדוני-לילה מפוארים. הוא ניהל את ענייני העלייה בסוכנות —

העולם הזה
יצחק רפאל
שחיתות במערומיה

כיצד שחורה בקאברט
ממלאוה יחד התערב
הנחיות בידועים
חישבו במלחמה
מגעים במחור
ין פוסט-מדינה
זמירות-המדינה

שער "העולם הזה" 982 שחיתות במערומיה

ואירגן רשת בינלאומית של עסקני סי-עמו, שהעבירו סכומי-עתק ממקורות מיס-תוריים לקופת מיפלגתו וסיעתו. אם יכול מישוה להיחשב כאביו הרוחני של תיק-אפרסן, הרי מגיעה לו זכות זו. הוא לא שירת בצה"ל בימי מלחמת-העצמאות, כבני גילו — אך לא היה כמותו בעל פאתוס לאומני מצלצל בנאו-מיו.

הוא הפליג בשבחיה של המישפחה ה"יהודית וכפה על המדינה חוקי-אישות הלכתיים — אך זכה בכינוי "פארוק הישר-ראלי" ושימש מוקד לעשרות רכילות עליונות.

כתורת-המישנה באותה כתבה, תחת הכותרת "יצחק רפאל — שחיתות במערור-מיה", היו: "כיפה שחורה בקאברט — סקוטלנד-יאירד התערב — זיוף הבחירות בירושלים — חיפוש בנמל-חיפה — מעיי לות בטהראן — יין, נשים ודביזים (מטבע זר) — תעלומת דרכוניה-השרות". בקוראי את הדברים מחדש, עלתה בי לבי מחשבה מטרידה. כל הדברים ההם, שעליהם כתבנו או בהתרגשות ובזעם, בתוספת אירוניה צורבת, הפכו בינתיים עניינים שבשיגרה. הנורמות של יצחק רפאל או, שהרגינו כליכך את דויד בן-גוריון ושבגללן סירבה גולדה מאיר להעיניק לו תיק של שר בממשלתה, הפכו בינתיים נורמות כלליות במדינה.

גרוע יותר: דור העסקנים הצעירים, שבאו אחרי דורו של רפאל, עולים בהר-בה אף על השיאים של רפאל ושות', כאשר כותב רפאל כיום, הוא יכול בהחלט לטעון כי הוא היה סמל של מוסר-ציבורי וטוהר-המידות — בהשוואת לאותם שבאו אחרי.

אדריכל של שיטה

בשיא הקאריירה שלו היה יצחק רפאל שריהדות בממשלתו של יצחק רבין. בימי רבין ביטלה מיפלגת-העבודה את הווסו שהיה קיים בימי גולדה, על

(המסך בעמוד 58)

לוי אשכול

רפאל בחפיסת-הגפרורים ("העולם הזה" 982) מה שחורה לחילוני, אינו מותר לדתי